

RECENSIONES

DR. N. J. WEYNS, O. Praem., *Het Premonstratenser Kloosterleven volgens Adam van Dryburgh*. 134 blz. Uitg. : S. M. Sint Norbertus Boekhandel, Tongerlo. 1948.

Oorsprong van deze interessante verhandeling ligt in het behalen van een Doctorstitel in de Godgeleerdheid aan de Kath. Hogeschool te Leuven. Zonder twijfel is Adam van Dryburgh, Adam de Premonstratenser genoemd, een sterke persoonlijkheid, die ten volle een ernstige en diepgaande studie verdient. De laatste jaren brachten ons verder heel wat klaarheid aangaande de levensloop van Adam, vooral sinds Dom Wilmart, zal., bepaald kon uitwijzen dat Adam van Dryburgh van onze Orde naar de Karthuizers overging. Onze confrater Petit bezorgde in 1934 de uitgave van sermoenen van Adam Scotus, waaraan hij een brede inleiding liet voorafgaan. De persoonlijkheid en het werk van Adamus werd een geknipt onderwerp voor de ijverige en naarstige « studiosus », confrater Weyns van Grimbergen.

Enkele fragmenten uit deze studie werden, in verkorten vorm, uitgegeven in onze *Analecta*, XXII-XXIII, 1946-1947, bl. 5-34.

Duiden we vooreerst aan wat in deze verhandeling wordt uiteengezet. Een eerste-inleidend-hoofdstuk geeft een bondig, doch klaar en gedokumenteerd overzicht van het leven en de werken van Adamus. Daarna wordt uiteengezet hoe Adamus Scotus sprak en oordeelde over het kloosterleven onzer Orde. De verschillende gebouwen van het klooster worden beschreven, daarna de verschillende categoriën van personen : ambtenaren; personen; de Abt; de novicen; de kloosterlingen. In Hoofdstuk II wordt het leven der Premonstratensers geschetst : de inlijving in de Orde; de professie en de draagkracht ervan; de oefeningen van het contemplatief en het actief leven dat den Premonstratenser eigen is. In een kort derde hoofdstuk worden enkele gegevens samengegaard over de Premonstratenser vroomheid, steeds naar Adamus' werken.

Cfr. Weyns heeft zijn breed onderwerp con amore behandeld. Allerhande zeer interessante gegevens komen er in voor : b.v. over Ordesrecht, in verband met ambtenaren, prelaten (bl. 46; bl. 57-59) ; gepaste raadgevingen voor predikanten (bl. 112 v.). Adam van Dryburgh beschikt over rijke mensenkennis; hij verzwijgt de menselijke tekortkomingen niet (bl. 43) ; zegt ons, bij het behandelen van de abtskeuze, hoe de professieformule te dien tijde luidde, hoe de abtskeuze geschiedde, enz. — Deze enkele aanduidingen wijzen er voldoende op, naar ik meen, dat er in deze verhandeling, vele punten worden behandeld, die terecht de aandacht van ons allen verdienen. En het feit dat de Schrijver zijn uiteenzetting vlot naar voren brengt, verhoogt niet weinig de aantrekkelijkheid ervan.

Maar..., de persoon en het werk van Adamus Scotus is door deze uiteenzetting niet uitgeput. Daarvoor was hij te rijkbegaafd, te veelzijdig. Ik vind alhier, op bl. 31 v., beschouwingen die verder kunnen worden ontwikkeld en uitgebaat. Dr. Weyns weet dit alles voorzeker beter dan ik. Moge de Schrijver ons, na weinige jaren, komen verrassen met een breed-opgezette studie over den « gloriosus Magister Adamus ». Waar anderen, b.v. in de serie « Figures Monastiques », personen als Pierre le Vénérable breedvoerig uitbeelden, mogen we zeggen dat wij « bij ons », ook persoonlijkheden hebben gehad die een brede, verzorgde monographie ten volle verdienen.

J. B. VALVEKENS, O. Praem.

* * *

C. J. KIRKFLEET, O. Praem., *The White Canons of St. Norbert. A History of the Premonstratensian Order in the British Isles and America*, West De Pere (St. Norbert Abbey), z. j. (1943), 336 blz., 23 ill., in-8°. Prijs : geb. \$ 2,50.

We zijn de Schrijver, die in 1947 stierf, tot dankbaarheid verplicht voor dit werk, het laatste dat hij ons schonk. Tot nog toe bestond, althans wat Groot-Brittannië en Ierland betreft, slechts de samenvattende *Sketch of the Premonstratensian Order and their Houses in Great Britain and Ireland*, een klein boekje, dat Prelaat Geudens in 1878 anoniem het licht deed zien. Nu voor het eerst wordt de geschiedenis der Norbertijnen in het insulaire gebied uitvoerig behandeld en wel door gebruik te maken van belangrijke bronnen-uitgaven en speciale studies, welke sedertdien waren verschenen.